

Høringsinnspill fra Norsk Folkehjelp til Revidert nasjonalbudsjett

Norsk Folkehjelp vil takke Finanskomiteen for anledning til å komme med innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2022.

Reverser kutt i bistandsbudsjettet

Norge tjener på det som gjør andre land fattige – Norge må omfordele

De økonomiske utsiktene i Norge er samlet sett gode, til tross for krigen i Ukraina og økt internasjonal uro. Aktiviteten er høy og den økonomiske veksten er sterk. Økte olje- og gasspriser gir høye eksportinntekter og betydelige ekstraintekter for staten. Norge er i en spesiell situasjon og tjener i realiteten på krigen i Ukraina. Men, det som er inntekter for Norge, er ekstra utgifter for andre land. Særlig har matvarepriser økt kraftig. Fattige rammes spesielt av høyere matvare- og drivstoffpriser. Dagens særegne situasjon hvor Norge tjener på krigen innbyr derimot til økt bistand til land som rammes, ikke kutt.

Andre land rammes hardt av konsekvensene av krigen og derfor bør bistanden økes.

Når bistanden kuttes for å kunne ta imot flyktninger i Norge, ber regjeringen om at regningen skal bæres av verdens fattige. Det er urimelig og vanskelig å forstå at det er disse gruppene som skal betale for mottak av flyktninger i Norge. Norge har en lange historiske tradisjoner for å vise solidaritet i krisetider.

Opprettholdelse og økning av bistanden fører ikke til press på norsk økonomi.

Regjeringen er opptatt av å sikre at finanspolitikken ikke skal bidra til å bidra til å øke presset i økonomien. og har funnet inndekning for 4 milliarder ved å omprioritere innenfor bistandsrammen. Argumentene for at bistanden skaper et press i den norske økonomien er urimelige. Den foreslåtte omdisponeringen av bistandsrammen vil ikke ha tilsiktet dempende effekt på finanspolitikken da utgifter til mottak av flyktninger i Norge vil innebære at midlene blir brukt til å kjøpe varer og tjenester innenfor landets grenser, uavhengig av hvordan det finansieres i statsbudsjettet. Derimot vil en opprettholdelse eller økning av bistandsrammen ikke føre til et press på økonomien så sant midlene føres ut av landet. Slik er bistanden er svært ulik andre utgifter; Midlene som mottakere får tilført er internasjonale, og i all hovedsak blir de brukt til å kjøpe varer og tjenester utenfor Norge og har ingen, eller minimal konsekvens for norsk økonomi.

Norsk Folkehjelp foreslår at:

- At alle regjeringens forslag om kutt i bistandsbudsjettet for å finansiere de ekstraordinære utgiftene til mottak av ukrainske flyktninger i Norge reverseres.

Reetabler det humanitære initiativet på atomvåpen med 50 millioner

I et krigsrammet Europa hvor Vladimir Putin implisitt truer med bruk av atomvåpen, må kjernefysisk nedrustning prioriteres høyt i revidert statsbudsjett for 2022. For å unngå økt risiko for bruk av atomvåpen er det eneste utveien nå økt fokus på nedrustning og på kunnskap om atomvåpens konsekvenser for helse, miljø, klima, utvikling og bærekraftsmålene.

Norsk Folkehjelp

Norsk Folkehjelp foreslår at Stortinget sikrer at det opprettes en egen post på minst 50 millioner kroner for å reetablere og videreutvikle det humanitære initiativet på atomvåpen. Uten en slik bevilgning kan vi ikke se hvordan regjeringen skal klare å levere på Hurdalsplattformen, hvor det står i klartekst at regjeringen skal øke innsatsen for kjernefysisk nedrustning. Nå må regjeringen komme i gang.

Det humanitære initiativet bør finansiere forskning, kunnskapsformidling og sivilt samfunnsengasjement – ikke bare når det gjelder atomvåpens humanitære konsekvenser, men også på blant andre følgende områder:

- Atomvåpens konsekvenser for miljø og menneskers helse i en rekke land i dag, herunder assistanse til ofre og miljøutbedring etter atomvåpentesting.
- Sammenhengen mellom kjernefysisk nedrustning og bærekraftig utvikling.
- Hvordan kjernefysisk nedrustning vil gi raskere klimakutt.
- Begrensninger og risiko ved kjernefysisk avskrekking.
- Hvordan atomvåpenstatene kan bryte ut av sikkerhetsdilemmaet og fokusere på kjernefysisk nedrustning.

Den kunnskapsbaserte metoden i det humanitære initiativet har stort og uutnyttet potensial. Med midler fra en egen post kan Norge støtte mer forskning og kunnskapsformidling som utfordrer status quo på atomvåpen. Norge må ikke vente på konsensus om en atomvåpenfri verden, men bygge slik konsensus. Vi kan og bør starte arbeidet med å redusere den verdi som tillegges atomvåpen og isteden stigmatisere dem, også mens allierte stater fortsatt har dem.

Norsk Folkehjelp foreslår at:

- Det etableres en egen post på minst 50 millioner kroner for å re-etablere det humanitære initiativet på atomvåpen.

Overføringsflyktninger

Det er flere mennesker på flukt enn noen gang. Gjenbosettingsordning for overføringsflyktninger er en trygg, regulert og permanent måte å bistå mennesker på flukt. Gitt dagens situasjon med over 5 millioner ukrainske flyktninger i Europa er det viktig at Norge tar sin del av ansvaret også for disse flyktningene. Samtidig må vi ikke glemme at mennesker legger på flukt andre steder i verden.

Norsk Folkehjelp foreslår at:

- Kvoten for overføringsflyktninger må økes til 5000
- Det må opprettes en egen kvote for ukrainske flyktninger

Frivillighetens rolle i integrering- og inkluderingsarbeidet

Dagens situasjon med store ankomster av ukrainske flyktninger har tydeliggjort frivillighetens sitt betydelig ansvar, ved å tilby tiltak og aktiviteter som sikrer god integrering og inkludering. Frivillige organisasjoner supplerer og styrker offentlige tjenester, ved å være en bidragsyter inn i det offentliges opplæringsplaner eller ved å tilby møteplasser og meningsfulle aktiviteter utenfor etablerte tilbud.

Norsk Folkehjelp

Men organisert og kontrollert frivillighet kommer ikke av seg selv. Frivillige organisasjoner trenger forutsigbare og langsiktige økonomiske rammevilkår.

Skal vi nyttiggjøre oss av den kapasiteten frivillige utgjør, må organisasjonene sikres gode vilkår som muliggjør koordinering og kompetanseheving av de frivillige som gjennomfører aktiviteter for personer med flukt- og innvandrerbakgrunn.

Norsk Folkehjelp foreslår at:

- Kap 671 post 71 må økes med 10 millioner

Antirasisme

Å snu og endre rasistiske holdninger tar tid. Det krever langsiktig, koordinert og systematisk arbeid. Og det omfatter mange samfunnsområder. Men frivilligheten verken kan eller skal gjøre jobben alene. Det offentlige må ta sitt ansvar, både i form av forebygging av systemisk og systematisk rasisme. Kommuner kan også søke om støtte til aktiviteter og tiltak i kampen mot rasisme, men det tilskuddsordningen for å motvirke rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer er for liten.

Rasisme er et demokratisk problem som har alvorlige konsekvenser på individnivå, på gruppenivå og for hele samfunnet. Vi må reagere på rasisme, se konsekvensene av rasisme, og forebygge rasisme. Og i dette arbeidet er innsatsen til frivillige organisasjoner og sivilsamfunnet essensielt.

Norsk Folkehjelp foreslår at

- Kap 351 post 70 økes til 20 millioner som øremerkes tilskuddsordningen for å motvirke rasisme, diskriminering og hatefulle ytringer.

Redningstjeneste

Samlet trenger de frivillige beredskapsorganisasjonene en økning på 60 millioner kroner til ulike driftsoppgaver, rekruttere mannskaper, tette hull i beredskapen og utvikle redningstjenesten. Antall oppdrag for de frivillige beredskapsorganisasjonene øker hvert år. Norsk Folkehjelp mener økt rammetilskudd er viktig for å sikre forutsigbare rammer og nødvendig utvikling for de frivillige i redningstjenesten.

Vi er avhengig av forutsigbar og tilstrekkelig finansiering for å kunne rekruttere og trene opp flere frivillige mannskaper som kan støtte helsetjenesten, sikre at vi kan levere en beredskap som er av god nok kvalitet for helsetjenesten, utvikle og kvalitetssikre beredskaps- og innsatsplaner for ulike hendelser, styrke samhandling med de lokale helsetjenestene og sikre nødvendig beredskapsmaterieell for å være en gripbar og relevant ressurs.

Norsk Folkehjelp foreslår at

- Kap. 455, post 71 økes med 60 millioner kroner til ulike driftsoppgaver, rekruttere mannskaper, tette hull i beredskapen og utvikle redningstjenesten.

Helsefrivillighet

Frivillige bidrar betydelig innen norsk helseberedskap, på samme måte som de er en sentral del av redningstjenesten. Norsk Folkehjelp er en viktig beredskapsaktør for både sykehusene, ambulansetjenesten og i kommunene rundt omkring i landet. Det tilbudet vi har i dag, har utviklet seg på grunn av en etterspørsel fra helsetjenesten selv, men per nå er den i stor grad basert på lokale/regionale initiativ, ganske tilfeldig og varierende rundt omkring i landet.

Organisasjonen får i dag ingen statlig støtte til å kvalitetssikre, opprettholde og utvikle denne beredskapen, og det er opp til lokale avtaler med helseforetak og kommuner å finne eller prioritere midler til dette arbeidet. Dette er med på å gi store regionale forskjeller i tilbudet, og ikke minst en dårligere beredskap enn det vi kunne hatt ved større hendelser.

Vi er avhengig av forutsigbar og tilstrekkelig finansiering for å kunne rekruttere og trene opp flere frivillige mannskaper som kan støtte helsetjenesten, sikre at vi kan levere en beredskap som er av god nok kvalitet for helsetjenesten, utvikle og kvalitetssikre beredskaps- og innsatsplaner for ulike hendelser, styrke samhandling med de lokale helsetjenestene og sikre nødvendig beredskapsmateriell for å være en gripbar og relevant ressurs.

Norsk Folkehjelp foreslår at

- Det avsettes 30 millioner kroner årlig over statsbudsjettet, under programkategori 10.00, kapittel 702 beredskap, til fordeling til de frivillige helse- og beredskapsorganisasjonene som utgjør en sentral del av den nasjonale helseberedskapen ved store ulykker og katastrofer.

Med vennlig hilsen

NORSK FOLKEHJELP

Henriette Killi Westhrin
Generalsekretær

